

a visitor than a supervisor, vagyis a tanfelügyelő inkább látogató, mintsem ellenőrző. Ezért a negativumért bizony kár volna a tengerentúlra menni. A szerző közli a felügyeletre vonatkozó törvényes intézkedéseket, a gyakorlatban alkalmazott helyes és hiányos eljárásokat s az egész vonalon a szakszerű ellenőrzést s erre alkalmas erők kiképzését sürgeti.

7. *Philanthropy in the History of American Higher Education*, by J. B. Sears (1922, 112 l.).

Ez a füzet egy eddig önmagában és önmagáért kevésbé méltatott tényezővel foglalkozik. A nevelés és oktatás céljaira tett alapítványok sorsával, felhasználásával. Kiváltképpen amerikai téma ez, mert hisz köztudomású, hogy az ilyen hatalmas alapítványoknak amott van az őshazája. A szerző kellő megfontoltsággal s nagy körültekintéssel fog a feldolgozáshoz. Elsősorban az *educational philanthropy*, értelmileg a kulturális jótékonyosság elméletét igyekszik tisztázni. Turgot társadalmi elméletéből kiindulva, szemlét tart Smith Ádám, Humboldt, Mill, Hobhouse és más angol szerzők nézetei fölött s eredményként megállapítja, hogy noha a szóbanforgó probléma elmélete még nem alakult ki egészen, a gyakorlatban a Turgot vallotta elv: „*L'utilité publique est la loi suprême*“ bizonyult helyesnek, mert csak ezzel ellensúlyozhatók a „holt kéz“ (Hobhouse) káros következményei. Ezen mozgalomnak részletes történeti tárgyalása után a szerző hiteles okmányok alapján ismerteti a legnagyobb amerikai alapítványokat s felhasználásuk módját. Íme néhány, időrendben: Peabody-alap 1867-ből: 3 millió dollár. Slater-alap 1882: 1 millió dollár. Carnegie Institution 1902: 10 millió dollár. Rockefeller-alap 1903—1907: 53 millió dollár. Carnegie-alap 1905—6: 16 $\frac{1}{4}$ millió dollár.

8. *University Summer Schools*, by J. C. Egbert (1922, 14 l.).

Az egyetemi nyári tanfolyamok egy negyedszázad óta az amerikai oktatásügynek jelentős szerve részévé fejlődtek. Így 1921-ben a Columbia-egyetem tanfolyamainak hallgatólétszáma 11.809 volt, Chicagóban 6458, Kaliforniában 6176. A szerző sorra foglalkozik ennek az intézménynek eredetével, osztályozásával, szervezésével, igazgatásával, pénzügyeivel, a tanerők kiszemelésével s a tanfolyamok mellett fennálló szórakoztató foglalkozásokkal. Egy utolsó fejezet jelentőségüket méltatja s így végződik: A nyári tanfolyamok a mai idők tartozéka, szervezésük s fennállásuk nem egy kezdeményezéssel s haladó eszmével gyarapította a főiskolai és egyetemi oktatás fejlődését.

A felsorolt írások összefoglalásából a következő eredményeket szűrhetjük le: 1. Az Egyesült-Államok kormánya tudatában van annak, hogy az oktatásügy ezidőszert válságba jutott és hogy sürgősen alkalmazkodnia kell a megváltozott viszonyokhoz. 2. Ennek érdekében nagyszabású és mélyreható intézkedésekre szánta magát: az oktatásügynek az egész nemzetre kiható döntő fontosságát a népnek minden rétegében igyekszik meggyökereztetni, a siker érdekében az egész nemzetet mozgósítani s a már eddig hozott tetemes áldozatokat jelentékenyen fokozni.

További reformok: a tanerők kiképzésének mélyítése, javadal-
mazásuk megjavítása, utánpótlásuk biztosítása; az ellenőrzés
szakszerűsítése stb. 3. Valamint az oktatásügy eddigi fejlődésé-
ben, úgy a tervbe vett újításokban is az Egyesült-Államok ame-
rikai nemzeti alapon, mondhatnók a pedagógiai Monroe-elv
alapján állanak, de a nemzetközi kapcsolatok kiszélesítésével
egyben arra törekszenek, hogy vezető szerepre tegyenek szert a
művelt nemzetek társaságában.

Amerika, du hast es besser! sóhajtott fel már régebben a
nagy német költő. Mennyivel inkább mondhatjuk ma: Boldog
Amerika!

Kemény Ferenc.

The Classroom Teacher at work in american schools. By G. D.
Strayer and N. L. Engelhardt. American Book Company, 1920.
(400 l.)

Ez az *American Education Series* című sorozatban meg-
jelent könyv akkortájt került kezem ügyébe, amikor Társasá-
gunk elnöke egyik nagygyűlési megnyitójában nyomatékosan
utalt arra, hogy tanárjelöltjeinknek szükségük van a közép-
iskolai közigazgatás ismeretére, amelybe legcélszerűbben a peda-
gógia tanára vezethetné be őket. (Mellesleg megjegyzem, hogy
ez utóbbit csak fenntartással ismerhetem el, mert amennyire
hivatott erre, már multjánál fogva is, maga az előadó, épp oly
kétségesé válhatnék a megbízás olyan merőben elméleti peda-
gógus esetében, aki a tanügyi adminisztrációt csak hírből
ismeri.) Ez a könyv, mondja az előszó, a közoktatásügynek szer-
vezetét és közigazgatását tárgyalja, úgyszintén a tanító napi
munkájának technikai részét. Majd elárulja, hogy már alkalmaz-
zásban lévő tanerők részére a jövőben tanfolyamokat fognak
rendezni a tanügyi közigazgatásba, a tanítás technikájába és
az osztályfőnöki teendőkbe való bevezetés céljából. Mint érde-
kes adatot megemlítjük azt is, hogy a könyvnek szerzői a Colum-
bia-egyetem tanítóképző-intézetében a *professor of educational
administration* tisztét töltik be. A műnek jellegét és tartalmát
legjobban a fejezetek címei tüntetik föl, amelyek a következők:
Oktatásügy egy demokratikus társadalomban. A közoktatásügy
szervezete. A tanítói munka felügyelete. Egy osztálycsoportot
alkotó egyéniségeknek különbözősége. Tanítási típusok. Állam-
polgári nevelés. A gyermekeknek tanulásra való tanítása. Gyer-
mekek osztályozása és előrehaladása. Teljesítményeik megmérése
(165—211. l.; ez a legterjedelmesebb fejezet, amely felette be-
hatóan foglalkozik a *testekkel*). Napi program és osztályszer-
vezés. Iskolai egészségügy. Tanügyi adatok följegyzése, jelen-
tések. Kisegítő közoktatásügyi tevékenységek. Iskolai építkezés
és felszerelés. A tanító és a község. Hivatásbeli célok megvaló-
sítása. Ezen fejezeteken belül a szerzők rövid pontokba foglalják
a tudnivalókat, majd ezekre vonatkozó kérdéseket állítanak
össze, végül bibliografiát adnak. Ennek során mi külföldiek
tanulságos bepillantást nyerünk az amerikai iskolák belső éle-
tébe, megismerkedünk szellemükkel, eszményi s gyakorlati cél-